40ՐԴ ՏԱՐԻ — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 5/18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1909 — ԹԻԻ 1520

ՅՕՎՀԱՆՆԷՍ ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ
ԳՈՂՈՄ, ԳԱԳԱՐ — ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՄԻ
Էկրեսսուսլուա (Սկիւթարի) փողոց թիւ 38

BUREAUX DU JOURNAL HAÏRENIK
Avenue de la Sublime-Porte rue Eboussuoud No. 38
CONSTANTINOPLE

10 ՓԱՐԱ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ
ՕՐԱԳԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ համար . . . . . 300 թիւ 75 դրչ. Մէջիտ
» » . . . . . 150 » 40 » »
Գաւառներու . . . . . 300 » 100 » »
» . . . . . 150 » 50 » »
Օտար երկիր երկօրեայ . . 300 » 25 ֆրանք
» » տասնօրեայ . . 300 » 30 »
Ռուսիա . . . . . 300 » 40 րուպլի
(Մնաց պայմանները տեսնել 4րդ երեսը)
Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ ոչ գրութիւն եւս չի դարձուիր։

درعليه‌ده باب عالى جاده‌سنده ابوالسعود سوقاغى نومرو ۳۸
غزته‌سى اداره‌سنه «هاييرنيك»

10 ՓԱՐԱ

ԻՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ՀԱՅ ԱՂԷՏԵԱԼՆԵՐԸ

Ժողովուրդի մը դպացումը իր առաջին արտայայտութիւն մէջ միշտ ճշմարտութեան մաս մը կը պարունակէ, ճիշդ ինչպէս անհատներու պարագային մէջ։ Մարդու մը և ամբողջ մը մանչէն ու պատէն երբեմն այնպիսի բնազդական հոսանքներ կ'անցնին որ կարելի չէ ըսել թէ ատոնք սխալեցնող հոսանքներ, չինծու և արուեստական կերպով ծնունդ առած մղումները են, որովհետեւ ատոնք դրեթէ միշտ մանչերու ու պատերու մէջ ժամանակներէ ի վեր ամբարուած, կուտակուած հանգամանքներու, դաստիարակութեան, իսկ հետու մէկ բնական պատճառներ են, մէկ բնական պատճիառ են։

Ահա այս կերպով կազմուած հոսանք մըն է որ այսօր դոյութիւն ունի ընդդէմ Իւնիօն ազատագրական ընկերութեան և իր ընդհանուր անդրին Սիմոն էֆ. Դայսերլեանի։

Անկէն մարդ կատարելապէս իրաւունք ունի զգոյշ դանուելու նոյն իսկ այսպիսի աճպարարական արտայայտութեանց դէմ, որովհետեւ, վերջապէս, բնազդական դպացում մը երբէ ճշմարտութեան՝ նոյնիսկ սխալ կամ թիւրիմացութեան ալ արդիւնքը կրնայ ըլլալ։ Եւ արդէն մը ի վեր, մենք պարտք համարեցինք դիմել աղբիւրներու, թերուդէմ կարծիքներ, դատումներ և դատաստաններ լսելու։ Այս միջոցներուն դիմեցինք, որպէս զի կարենանք խնդրոյն մէջ ճշմարտութիւնը տեսնել։

* * *

Ի՞նչ չափով Սիմոն էֆ. Դայսերլեան կրցած է, իր անձնական կշիռովը ու ազդեցութեամբը, վերջապէս իր միջամտութեամբը, ուղղութիւն տալ թէ իր Բարիզի կեդրոնական վարչութեան և թէ միւս ընկերութիւններուն, երբոր այս վերջինները Սառնայի Հայ ազգասիրաց կողմէ արտայայտած պահանջներու առջեւ դանուեցան։

Ի՞նչ առիթներ օգտակարութեամբ Իւնիօնի կեդր. վարչութիւնը կրնայ չարունակել խոլ ակնոյ մնալ և ղեկավար չընել՝ դատական դժուարութեանց ու գեղապանական պաշտպանութեան եռին ապատանած։

* * *

Անա երկու լրագիր օրինցմով ամէն իրաւունք ունինք զգաստ ըլլալու, ոչ թէ միայն զուտ լրագրական, այլ ազգային տեսակէտով, ապագային ընդդէմ այն հաղարաւոր թշնամութիւններուն, որոնց հետքը արդէն ուր որ տեղի կայ, զգալով ու խօսքով կատարել չենք դադրած։

Մեզի համար, Դայսերլեան էֆ. պարզ անհատ մը չէ. եթէ ըլլար՝ պարագ պիտի հանդարտէինք չի խոտնեցնիլ իր գործերուն։ Մեզի համար ան հայ իրաւունքներու լծդոյ մը հետ խառնուած և հայ տարրին միջոցով յառաջ եկած անձ մըն է։ Ան կրնար իր ընկերութիւնը յառաջացնել Ծոյն, Թուլքը, Արաբ հանրակութեանց մէջ։ Իրողութիւնն այն է որ Հայերը կազմած են միշտ իր յաճախորդներուն առինուաստար թիւը։ Իրողութիւնն այն է թէ քան տարիէ ի վեր Հայ ժողովուրդը հետզհետէ աւելի հանդարտութեամբ վերաբերուելուցաւ Դայսերլեան էֆ.ի ներկայացուցած ընկերութեան հետ՝ քան ուրիշ ոևէ հանրաձեւ հաստատութեան մը հետ։ Շատ ուրախութեամբ կը հաստատենք այս մեծ արժանիքը Դայսերլեան էֆ.ի վրայ, արժանիք մը որ հիմնաւոր իրաւունք մը տուած է իրեն Իւնիօնի ամբողջ բաժնեհաերներուն չնորհակալութեան վրայ։

Այսպիսի դերակիւռ հեղինակութեան զօրացած Դայսերլեան էֆ. կրնար տալ իր ընկերութեան հնարաւորութիւն տարբեր ուղղութիւն մը։ Մարիկ ըլլուելիք մարդ մըն էր ան և տակաւին է։ Մեր քաղաքական տեղեկութիւններուն վրայ հիմնուելով՝ երբեմն կ'ուզենք մտածել թէ ան կրցած էր ամենաքիչ չափով մը թափանցել մեր բարքերուն մէջ։ Վկրտութիւնը անկեղծութիւն է մեզի համար. կասկածելի նը համարձակութեան նշան և անկերթութիւնը՝ զգուեստան ապացոյց։ Հայհոյող մարդը պերճախօսի համաձայն կը վայելէ մեր մէջ և յարգանք կը ներչնչէ։ Թուլուպպաճին մեր ճեճքլուկն է։

Եւ ասկից երեւոյթի մըն է որ հաստատապէս դոյութիւն ունի մեր ամենաբարձր կոչուած ընկերութիւններէն մինչեւ ժողովրդական ամէնէն խոնարհ խաւերուն մէջ։ Գաւեհկութիւնը մեզի համար կարծես Նեսոյի պատմուճան մըն է զոր երբեք չպիտի կրնանք վրանուս նետել։

Եւ ցաւալին, յանգստաւակարը այն է որ նոյն իսկ քիչ չատ ուսմունք ստացած մարդիկ, գէշ ազէկ բաներ մը կարդացած, գրիչ բռնող մարդիկ, որոնք հանրային կեանքին ալ կը խառնուին, դեր մը խաղալու, առաջնորդ հանդիսանալու, երեւնալու մարմաջներ ունին, որոնք ազգին հիւթը, գերբնական մաը կազմելու ծիծաղելի զառանցանքներովը կը չարժահին իրենք ալ նոյն իսկ ատիթը ներկայացած ժամանակ, կարող չեն ըլլար տարբական բանկրթութեան ամենափոքր նշան մը ցոյց տալ իրենց վրայ։

Այս տխուր հաստատումը կը ստիպէ մեզ ուժգին անդամ մըն ալ ընել, երբ աչք մը կը նետեմ Վանի երեսփոխան Պ. Վահան Փափազեանի մեկ գրութեան վրայ որ, իրրեւ ինքնաբերաբար, Հայրենիքի խմբագրութեան ուղղած է։

Ազգ. ժողովի երեսփոխանները, ևթէ չենք սխալիր, ժողովրդին կողմէ քաղաքականապէս ընտրուած են և երբ Պ. Փափազեանը ժողովը կ'ամբաստանէ՝ ամբաստանած կ'ըլլայ նաեւ զայն ընտրող ժողովուրդը, որուն սիրոյ չկոտրելու տիքար մը ունի։

Արդիւք ապօրէն պայմաններո՞ւ մէջ կատարուած է ներկայ երեսփ. ժողովի ընտրութիւնը, արդեօք ժողովուրդը չ՞ ընտրած երեսփոխանները և անոնք և կամ ինքնաբերաբար բաղմած են իրենց ամբոխները. բայց այն ատեն Պ. Վահան Փափազեան պէտք էր իրրեւ ուղղամիտ և օրինասէր մարդ, հերոսաբար քաշուէր իր երեսփոխանական պաշտօնէն «Սրինն ձեր ի գլուխ ձեր» ըսելով։

Կամ թէ արդեօք, ինչ որ չատ ուշի հաւանական է, Ազգ. ժողովի կազմը դադրեցուց ժողովուրդի խակական ներկայացուցչութիւնը ըլլալէ այն օրէն ուր հակահեղափոխական չունչ մը անցաւ ժողովի «սրճոլորա»էն։ Բանի, պէտք է ընդունիլ որ նախորդ Բաղ. ժողովի օրով ո՛չ մէկ յեղափոխական մաքէն անցաւ ամրաստանել այդ ժողովը իրրեւ հակաժողովրդական։

Ինչո՞ւ չանկարծ այս փոփոխութիւնը։ Տեղը չէ՞ հարցնելու.

Ոսկի մատուր գիարդ յանարգ ի քուխ կապար ելացաւ։

Բայց ատոնք երկրորդական բաներ են, կարեւորը քիչ մը քաղաքավար ըլլալն է, մանաւանդ երբ մարդ հանրային առաջնորդներու մէջ կը գտնէ։ Կը խրատենք Պ. Վ. Փափազեանը որ իր օսմանեան մէկտալ հանդամանքին դասէ օգտուի՝ չանալով խրթնացնել թրքական բարեկրթութիւնը։

ՍԸՕՏ

ԻՆՉ ՇԱՀ
ԵՕՔԸ ՄԻԼԻՈՆ ՈՍԿԻ ՓոխԱՌՈՒԹԵՆԷՆ

Ծանօթ պայմաններու մէջ կնքուած եօթը միլիոն ոսկի փոխառութիւնը հետեւեալ կրճատումները պիտի կրէ մինչեւ որ պետական մնասուկը մանէ։

Փոխառութիւնը ծախսե առնուելու 84 %ի, այսինքն թէ Օսմ. Պետութեան արամադրութեան տակ դրուած դրամագլուխն է 5,880,000
Հանուածը՝ իբր յանձնարարողէք եւն. 175,000
5,705,000
Օսմ. Պանքայի վճարուած իր 1908ի փոխառութիւնը 1,500,000
4,205,000
Օսմ. Պանքային գոլ գանձուած սեռկինէներու փոխարժէքը 1,205,000
3,000,000
Կառավարութեան պարտքը ընթացիկ հաշուէն 258,000
2,742,000

Այս հաշուէն կը տեսնուի որ մեր կառավարութիւնը կնքած եօթը միլիոն ոսկիէն ձեռքն անցուց միայն 2,750,000 ոսկի։ Արդ, այս գումարը չի բաւեր անցեալ տարուան եղմատցոյցին 4–5 միլիոն ոսկիի բացը դոցելու։

Դեռեւի է որ հրատարակէն դնուած և պանքային ձեռքը դանուած սէրկինները կը կազմին պատկառելի գումար մը՝ 1,205,000։ Տարեցոյց չկայ որ ասկէն չան մը կայ իրագործուած, չան մը որ պիտի ձեայ ժողովուրդին դրպասը այն օրն որ սէրկիի դրութիւնը վերանայի չնչուի։

ԿԱՐԻՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կարինէն Նոյ. 7 թուականով կը գրեն Սթամպուլի. «Մեր վալին ձեմալ պէյ առջի օր Թուխաքէն հոս վերադարձաւ, ուր գացած էր քննութիւն մը կատարելու համար։ Անձնապէս կըլլուած է հաստատել թէ Հիւսէյին փաշա սանած ժողովուրդը, այլ միայն Ազգ. ժողովի ներկայ կազմը (հաւանօրէն Շահրիկեան վարչութեան յայտարդող կազմն) զոր չճանաչիր ժողովրդի խոհան ներկայացուցչութիւն, քանի որ իր գոյութեան օրէն գաւառի գատերուն վը չէ գրաղած։ «Իսկ ժողովուրդը երբեք ամբաստանած չէ, կը կրկնէ վանի երեսփոխանը, և չէն կրնար անգամ մանել, քանի որ Ազգ. ժողովի ներկայ կազմը չատ քիչ աջակցութիւն ունի անոր հետ։»

Ազգ. ժողովի երեսփոխանները, ևթէ չենք սխալիր, ժողովրդին կողմէ քաղաքականապէս ընտրուած են և երբ Պ. Փափազեանը ժողովը կ'ամբաստանէ՝ ամբաստանած կ'ըլլայ նաեւ զայն ընտրող ժողովուրդը, որուն սիրոյ չկոտրելու տիքար մը ունի։

Արդիւք ապօրէն պայմաններո՞ւ մէջ կատարուած է ներկայ երեսփ. ժողովի ընտրութիւնը, արդեօք ժողովուրդը չ՞ ընտրած երեսփոխանները և անոնք և կամ ինքնաբերաբար բաղմած են իրենց ամբոխները. բայց այն ատեն Պ. Վահան Փափազեան պէտք էր իրրեւ ուղղամիտ և օրինասէր մարդ, հերոսաբար քաշուէր իր երեսփոխանական պաշտօնէն «Սրինն ձեր ի գլուխ ձեր» ըսելով։

Կամ թէ արդեօք, ինչ որ չատ ուշի հաւանական է, Ազգ. ժողովի կազմը դադրեցուց ժողովուրդի խակական ներկայացուցչութիւնը ըլլալէ այն օրէն ուր հակահեղափոխական չունչ մը անցաւ ժողովի «սրճոլորա»էն։ Բանի, պէտք է ընդունիլ որ նախորդ Բաղ. ժողովի օրով ո՛չ մէկ յեղափոխական մաքէն անցաւ ամրաստանել այդ ժողովը իրրեւ հակաժողովրդական։

Ինչո՞ւ չանկարծ այս փոփոխութիւնը։ Տեղը չէ՞ հարցնելու.

Ոսկի մատուր գիարդ յանարգ ի քուխ կապար ելացաւ։

Բայց ատոնք երկրորդական բաներ են, կարեւորը քիչ մը քաղաքավար ըլլալն է, մանաւանդ երբ մարդ հանրային առաջնորդներու մէջ կը գտնէ։ Կը խրատենք Պ. Վ. Փափազեանը որ իր օսմանեան մէկտալ հանդամանքին դասէ օգտուի՝ չանալով խրթնացնել թրքական բարեկրթութիւնը։

ՍԸՕՏ

Ի՞ՆՉ ՇԱՀ
ԵՕՔԸ ՄԻԼԻՈՆ ՈՍԿԻ ՓոխԱՌՈՒԹԵՆԷՆ

Ծանօթ պայմաններու մէջ կնքուած եօթը միլիոն ոսկի փոխառութիւնը հետեւեալ կրճատումները պիտի կրէ մինչեւ որ պետական մնասուկը մանէ։

Փոխառութիւնը ծախսե առնուելու 84 %ի, այսինքն թէ Օսմ. Պետութեան արամադրութեան տակ դրուած դրամագլուխն է 5,880,000
Հանուածը՝ իբր յանձնարարողէք եւն. 175,000
5,705,000
Օսմ. Պանքայի վճարուած իր 1908ի փոխառութիւնը 1,500,000
4,205,000
Օսմ. Պանքային գոլ գանձուած սեռկինէներու փոխարժէքը 1,205,000
3,000,000
Կառավարութեան պարտքը ընթացիկ հաշուէն 258,000
2,742,000

Այս հաշուէն կը տեսնուի որ մեր կառավարութիւնը կնքած եօթը միլիոն ոսկիէն ձեռքն անցուց միայն 2,750,000 ոսկի։ Արդ, այս գումարը չի բաւեր անցեալ տարուան եղմատցոյցին 4–5 միլիոն ոսկիի բացը դոցելու։

Դեռեւի է որ հրատարակէն դնուած և պանքային ձեռքը դանուած սէրկինները կը կազմին պատկառելի գումար մը՝ 1,205,000։ Տարեցոյց չկայ որ ասկէն չան մը կայ իրագործուած, չան մը որ պիտի ձեայ ժողովուրդին դրպասը այն օրն որ սէրկիի դրութիւնը վերանայի չնչուի։

ՀԱՅՐԵՆԻՔ
ՕՐԱԳԻՐ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ
ՔԱՂԱՔԱՎԱՐ ԸԼԼԱՆՔ ՐԻՋ ՄԸ

Հակառակ մեր մեծամիտ յաւակնոտութեան՝ անկրթի ասիականներ մնացած ենք դժբաստաբար։ Քաղաքավարութիւն, բարեկրթութիւն, կենցաղավարութիւն դեռ չեն կրցած ամենադոյզն չափով մը թափանցել մեր բարքերուն մէջ։ Կիրառութիւնը անկեղծութիւն է մեզի համար. կասկածելի նը համարձակութեան նշան և անկերթութիւնը՝ զգուեստան ապացոյց։ Հայհոյող մարդը պերճախօսի համաձայն կը վայելէ մեր մէջ և յարգանք կը ներչնչէ։ Թուլուպպաճին մեր ճեճքլուկն է։

Եւ ասկից երեւոյթի մըն է որ հաստատապէս դոյութիւն ունի մեր ամենաբարձր կոչուած ընկերութիւններէն մինչեւ ժողովրդական ամէնէն խոնարհ խաւերուն մէջ։ Գաւեհկութիւնը մեզի համար կարծես Նեսոյի պատմուճան մըն է զոր երբեք չպիտի կրնանք վրանուս նետել։

Եւ ցաւալին, յանգստաւակարը այն է որ նոյն իսկ քիչ չատ ուսմունք ստացած մարդիկ, գէշ ազէկ բաներ մը կարդացած, գրիչ բռնող մարդիկ, որոնք հանրային կեանքին ալ կը խառնուին, դեր մը խաղալու, առաջնորդ հանդիսանալու, երեւնալու մարմաջներ ունին, որոնք ազգին հիւթը, գերբնական մաը կազմելու ծիծաղելի զառանցանքներովը կը չարժահին իրենք ալ նոյն իսկ ատիթը ներկայացած ժամանակ, կարող չեն ըլլար տարբական բանկրթութեան ամենափոքր նշան մը ցոյց տալ իրենց վրայ։

Այս տխուր հաստատումը կը ստիպէ մեզ ուժգին անդամ մըն ալ ընել, երբ աչք մը կը նետեմ Վանի երեսփոխան Պ. Վահան Փափազեանի մեկ գրութեան վրայ որ, իրրեւ ինքնաբերաբար, Հայրենիքի խմբագրութեան ուղղած է։

Ազգ. ժողովի երեսփոխանները, ևթէ չենք սխալիր, ժողովրդին կողմէ քաղաքականապէս ընտրուած են և երբ Պ. Փափազեանը ժողովը կ'ամբաստանէ՝ ամբաստանած կ'ըլլայ նաեւ զայն ընտրող ժողովուրդը, որուն սիրոյ չկոտրելու տիքար մը ունի։

Արդիւք ապօրէն պայմաններո՞ւ մէջ կատարուած է ներկայ երեսփ. ժողովի ընտրութիւնը, արդեօք ժողովուրդը չ՞ ընտրած երեսփոխանները և անոնք և կամ ինքնաբերաբար բաղմած են իրենց ամբոխները. բայց այն ատեն Պ. Վահան Փափազեան պէտք էր իրրեւ ուղղամիտ և օրինասէր մարդ, հերոսաբար քաշուէր իր երեսփոխանական պաշտօնէն «Սրինն ձեր ի գլուխ ձեր» ըսելով։

Կամ թէ արդեօք, ինչ որ չատ ուշի հաւանական է, Ազգ. ժողովի կազմը դադրեցուց ժողովուրդի խակական ներկայացուցչութիւնը ըլլալէ այն օրէն ուր հակահեղափոխական չունչ մը անցաւ ժողովի «սրճոլորա»էն։ Բանի, պէտք է ընդունիլ որ նախորդ Բաղ. ժողովի օրով ո՛չ մէկ յեղափոխական մաքէն անցաւ ամրաստանել այդ ժողովը իրրեւ հակաժողովրդական։

Ինչո՞ւ չանկարծ այս փոփոխութիւնը։ Տեղը չէ՞ հարցնելու.

Ոսկի մատուր գիարդ յանարգ ի քուխ կապար ելացաւ։

Բայց ատոնք երկրորդական բաներ են, կարեւորը քիչ մը քաղաքավար ըլլալն է, մանաւանդ երբ մարդ հանրային առաջնորդներու մէջ կը գտնէ։ Կը խրատենք Պ. Վ. Փափազեանը որ իր օսմանեան մէկտալ հանդամանքին դասէ օգտուի՝ չանալով խրթնացնել թրքական բարեկրթութիւնը։

ՍԸՕՏ

ԻՆՉ ՇԱՀ
ԵՕՔԸ ՄԻԼԻՈՆ ՈՍԿԻ ՓոխԱՌՈՒԹԵՆԷՆ

Ծանօթ պայմաններու մէջ կնքուած եօթը միլիոն ոսկի փոխառութիւնը հետեւեալ կրճատումները պիտի կրէ մինչեւ որ պետական մնասուկը մանէ։

Փոխառութիւնը ծախսե առնուելու 84 %ի, այսինքն թէ Օսմ. Պետութեան արամադրութեան տակ դրուած դրամագլուխն է 5,880,000
Հանուածը՝ իբր յանձնարարողէք եւն. 175,000
5,705,000
Օսմ. Պանքայի վճարուած իր 1908ի փոխառութիւնը 1,500,000
4,205,000
Օսմ. Պանքային գոլ գանձուած սեռկինէներու փոխարժէքը 1,205,000
3,000,000
Կառավարութեան պարտքը ընթացիկ հաշուէն 258,000
2,742,000

Այս հաշուէն կը տեսնուի որ մեր կառավարութիւնը կնքած եօթը միլիոն ոսկիէն ձեռքն անցուց միայն 2,750,000 ոսկի։ Արդ, այս գումարը չի բաւեր անցեալ տարուան եղմատցոյցին 4–5 միլիոն ոսկիի բացը դոցելու։

Դեռեւի է որ հրատարակէն դնուած և պանքային ձեռքը դանուած սէրկինները կը կազմին պատկառելի գումար մը՝ 1,205,000։ Տարեցոյց չկայ որ ասկէն չան մը կայ իրագործուած, չան մը որ պիտի ձեայ ժողովուրդին դրպասը այն օրն որ սէրկիի դրութիւնը վերանայի չնչուի։

ԿԱՐԻՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կարինէն Նոյ. 7 թուականով կը գրեն Սթամպուլի. «Մեր վալին ձեմալ պէյ առջի օր Թուխաքէն հոս վերադարձաւ, ուր գացած էր քննութիւն մը կատարելու համար։ Անձնապէս կըլլուած է հաստատել թէ Հիւսէյին փաշա սանած ժողովուրդը, այլ միայն Ազգ. ժողովի ներկայ կազմը (հաւանօրէն Շահրիկեան վարչութեան յայտարդող կազմն) զոր չճանաչիր ժողովրդի խոհան ներկայացուցչութիւն, քանի որ իր գոյութեան օրէն գաւառի գատերուն վը չէ գրաղած։ «Իսկ ժողովուրդը երբեք ամբաստանած չէ, կը կրկնէ վանի երեսփոխանը, և չէն կրնար անգամ մանել, քանի որ Ազգ. ժողովի ներկայ կազմը չատ քիչ աջակցութիւն ունի անոր հետ։»

ՁԱՎԻՏ ՊԷՅԻ ՏՈՒԱԾ
ՆՈՐ ՊԻՒՏՃԷԻ
ՊԱՏՃԱՌԱԲԱՆԵԱԼ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

Փ.

Այս խորհրդածութիւնները՝ 1326ի ընդ. հաւասարակշռութիւնը աւելցնելու դժուարութիւնները կը բազմապատկէին։ Աւտնց վրայ ուրիշ հնճխուներ ալ կ'աւելնային։ Անցեալ տարի պիւտճէին երեւոյթապէս 3,053,954.572 ղ.ի ծախք կը պարունակէր։ Բայց, որովհետեւ քաղաքային և գինուորական հանդիսի թոշակի տնտեսներուն տարող բացերը այդ ծախքերուն մէջ ներմուծուած չէին, ուստի պարտաւորուած էինք այս նպատակի համար կէս միլիոն ոսկի աւելցնել այս տարիի պիւտճէին վրայ, որով այս տարիի բացը անցած տարիինէն աւելի պիտի ըլար։ Աւելի դատ, անցեալ տարի ընդունուած քանի մը նոր կազմակերպութիւններու դլուխ հանուիլը մէկ կողմ թողլով, պարտաւորուած էինք նոյն իսկ մէկ տարիի ծախք յատկացնել այն մասին համար, որուն վեց ամիսի համար յատկացուած ծախքը եղած էր արդէն։ Այս ալ ծախքերուն քանակը կ'աւելցնէր։ Եթէ տարբ վրայ ալ աւելցնէինք անհրկ ծախքեր, որոնց անհրաժեշտութիւնը անտարբեր չէր կրնար թողուլ ելեւմտական նախարարը, այն ատեն երեւան կուգայ մեր հանդիպած դժուարութիւններուն տատիճանը։ Դատրօք դուրս թողուած ծախքերուն ամատկանութիւնը վրայ չպիտի խօսիմ։ Որովհետեւ ինչպէս անոնք անցեալ տարիի պիւտճէին մէջ չկային, նոյնպէս չեն կրնար ներմուծուիլ գալիք տարիին մէջ ալ։ Թէեւ Պոլսի մէջ քաղաքային պաշտօնեաներու վերակազմութիւնը ատարած է, բայց գինուորականը դեռ չէ լրացած։ գաւառներուն վերակազմութիւնն ալ դեռ կատարած չէ։ Դալ տարի, ինչպէս այս տարի, այս ծախքը իբր յատկացած վարկի մը ձեւին տակ դնել հարկ պիտի ըլլայ։

Երբ վարչական մասնաճիւղերէ առնուած պիւտճէներուն թուանշանները ժողովեցինք, ընդհանուր գանգը գուեարի մը առջեւ, որ մեզ մատնել սըսաւ։ Դատրօք դուրս մնացածներուն տատկանները մէջը չկառնելով՝ այս տարիի պիւտճէին մէջ 3 միլիոն 7 հարիւր հազար ոսկիի աւելի ծախք մը կար, այսինքն գրեթէ 9 միլիոնի բաց մը։ Նախարարներուն ամէնն ալ իրենց պիւտճէին պատրաստած էին գովելի բաշխագատմութիւնով մը, թերա օրինաւոր յատկդիմական բաղձանքով մը, և վազեան օրին այս օրէն տարբեր ըլլալու վիտաքով։

Պիւտճէի այս գիրքերուն ամէն մէկ էջը նոր հատարներ կ'աւելցնէր մեր բացին վրայ։ Առաջին քննութեան մը և հետապոտութեան մը հետեւանքով տեսայ որ այս աւելցուած գումարները նոր պաշտօնեութիւններու ստեղծուելուն և տատկանիներու յատկացին կը վերաբերէր։ Մենք ատոնց բոլորովին տակառակ էինք, ուստի անոնք որ թերա տպատրական չէին, ջնջեցինք զանոնք. նոյնպես, երբեմն պաշտօնատուներուն նոր կազմակերպութիւններ բրած էին, որով տպատրատած էին աւելորդ ծախքեր յատկացնել անոնց համար. մենք տպատրեցանք պահանջը նուազեցնել այդ կազմակերպութիւններուն ծախքը բաժնելով և չհնութիւններէն ալ գործնական տարիներու բաշխելով։ Պատերազմական նախատարութիւնը որ 1 միլիոն 650 հազար ոսկիէն աւելի յատկացում մը ըրած էր, մեկ միլիոնէն հրատարեցաւ։ Սակայն այս եղանակով անցեալ տարիին ծախքէն մեկ ու կէս միլիոն ոսկի աւելի էր այս տարիինը։ Այս բացը հարկ ցուցաց նոր քննութեան մը և աւելի խորունկ հետախուզութեան։ Երկրին եկեւմտական չափ ամէն տատկ չահերէն բարձր է, և չատ յստկ ազդեցութիւն մը կ'ընէ այն պիւտճէն, որուն բացը գոցելու համար արուած ծախքերը չեն կրնար նեղութեան գործադրուիլ։ Մանաւանդ որ եթէ այս տարի անցեալ տարիէն աւելի քիչ ծախքով և քիչ բացով պատրաստուած պիւտճէ մը ունենանք, իսկա լաւ ազդեցութիւն պիտի ընենք եւրոպայի եւ լեւմտական աշխարհին մէջ և մեր կընդքիլք փոխառութիւնները նպաստաւոր պայմաններու մէջ պիտի կատարուին։

Կառավարական մարմին մը, որ չէր վարաներ, այս ճշմարտութիւններուն վրայ նոր զոհողութեան մը հանդուրժեց, և չուռով չնչեց միւս բոլորը, միայն պահելով այն ամէն մասերը, որոնց տատրկութիւն մը չէր կրնար ներմուծուիլ ելեւմտական նախարարին իսկ։ Այս կերպով պատրաստուեցաւ 326 տարիին պիւտճէն, որուն ծախքերու մասը 3,028,780,709 ղրուշ կը պահանջին։

Այս գումարներէն պահուծնատուներուն ծախքը թէև պիտի տեսնուի ամէն նախատարութիւններու ընդհատակեւտճէներուն մէջ և անոնց պատճառներն ալ պատճառաբանուի տեղեկագիրներու մէջ. բայց անոգուտ չենք տեսներ կրկնել ծանօթութիւններ տալ։

ՀԱՆՐԱԿՐԹՈՒԹԻՒՆ ՊԱՐՏՔ

Օսմ. կառավարութիւնը իր հանրակրթին պարագին համար, տարեկան 8 միլիոն ոսկիէն աւելի ծախք մը յատնձն ատած է։ Բոլոր քաղաքակիրթ պետերը պէտք է ապահով ըլլայ որ, մեր երկիրը, որ մեր կեանքի ամէնէն դժուարին չրջաններուն մէջ, մեր փոխառութիւնները հատուցանելու համար ո՛ր եւ է յետադիմ չէ ըրած, իր յանձնառութիւններուն ո՛չ մէկին պիտի հրաժարի՝ իրական վարկով գանձումի մը սկսած մէկ տարիին մէջ, ինչ ալ ըլլան այն դժուարութիւնները, որոնց պիտի հանդիպինք մեր պիւտճէին հատատարկուելուատեն եւ ինչ բաներէ ալ որ բաղկացած ըլլան այն աւելորդ ծախքերը զորս ընելու ստիպեն մեզ մեր վարչական և անատնական զարգացումները, ատոնք սահմանափակելով թէ՛ մեր կանոնաւոր պարտքերը և թէ՛ կանխավճարները պիտի հատուցանենք առանց յետադիմելու եւ պիտի ապացուցանենք որ իրապէս արժանի ենք ցոյց արուած վատահութեան։ Հանրային Պարտքի Վարչութիւնը, որ մեր պարտքերուն և ամէնէն հիմնական մասին վերաբերող փոխարձինները կը դանձէ, պէտք չէ տարակուսի որ, կառավարութիւնը ամէն տեսակ օգնութիւն պիտի ընձեռէ իրեն։ Կառավարութիւնը վստահ է որ Դանձին չահուն և Հանրային պարտքին չահուն մէջ հատարեալ միութիւն մը կայ։

Հանր. Պարտքի Վարչութիւնն ալ պէտք է այս վստահութիւնը ունենայ, և այս փոխադարձ վստահութեան չնորհիւ թէ՛ ծախսերուն և թէ՛ Դանձին չահերը աւելի պատնդուած պիտի ըլլան։ Վերջին փոխառութեան պատճառած այլ և այլ դրգիռները բացորոշ և վերջնական կերպով հերքելու համար ի՛ րսեմ որ, կառավարութիւնը ո՛ր և է թշնամութիւն չունի Հանր. Պարտքի Վարչութեան դէմ. ընդհակառակը, չնորհակալ ենք անոր ո՛չ ծառայութիւններուն համար, որ մաց այլ հին ըլտիմին մէջ և այսօր ալ երթէ Վարչութիւն մը կայ, որ պէտք է ամէնէն աւելի գոհ ըլլայ Սահմանադրական կառավարութենէն, որ մինչեւ հիմա խնամակալութեան տակ եղող իր վարկը վերատացած է, ան ալ Հանր. Պարտքի Վարչութիւնն է։

(Շարունակելի)

ՍՏՈՒՆԱՑԻ մէջ ամսոյս 2ին քաղաքին երեւելիներու, հոգեւոր պետերու, լրագրմաններու եւ գինուորական պաշտօնատարներու ներկայութեան՝ քրիստոնեաներու գինուորագրութեան ծէսը կատարուեցաւ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՕԳԵՐԻՔ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՇԱՐԱՆ

(*) Հանրագրված լսում մեզ ծանոթ կույսի տասնհարյուրերորդ տարեդարձի առթիվ տրված «Հայկական հուշարանի» մասին որ տպագրած է մեր նախորդ թիվերից մեկում։ Ներկայ համարում կը հրատարակենք նաև ամերիկահայ մեծ հեղինակ Վ. Սարոյեանի ուղերձը։ Խմբ։

Հանգուցեալ Տարեդարձի Հոգեհանգստեան Արարողութեան Ներկայ Գտնուողներ։

Հոգեհանգստեան արարողութեան ներկայ գտնուողներ, որոնց անունները մեզի հասած են, հետեւեալներն են։ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսական Տեղապահ Գերշ. Տ. Գարեգին Արք. Յովսէփեան, Ս. Էջմիածնի Միաբանութեան Ներկայացուցիչ Գերշ. Տ. Գարեգին Վրդ. Յովհաննիսեան, Ս. Էջմիածնի Ներկայացուցչական Ատենապետ Գերշ. Տ. Գարեգին Վրդ. Տէր-Մկրտչեան, Ս. Էջմիածնի Ներկայացուցչական Ատենադպիր Գերշ. Տ. Գարեգին Վրդ. Յովհաննիսեան, Ս. Էջմիածնի Ներկայացուցչական Անդամ Գերշ. Տ. Գարեգին Վրդ. Ալէքսանդրեան, Ս. Էջմիածնի Ներկայացուցչական Անդամ Գերշ. Տ. Գարեգին Վրդ. Տէր-Յովհաննիսեան, Ս. Էջմիածնի Ներկայացուցչական Անդամ Գերշ. Տ. Գարեգին Վրդ. Տէր-Մկրտչ

ցի ինչ նախամեծար կը համարէր մնալ նիլ քան թէ անոնց մահը տեսնել։ Նաւաղները կարեւորութիւն չեն տար, բայց ազատարարներու կացութը հասկնալուն կը պատմեն այդ իրողութիւնը, ըսելով նաև. որ կեռ չ'վրը կային 18 հատ հինգ ոսկինոցներ։ Զարմանալի է որ նաւաղները ժամանակ ունեցեր են այդ ոսկիները համրելու, սակայն ան նոնք ազատելու ձեռնարկ մը ընաւ չեն ըրած։ Վերջապէս չոգենաւին մէջ ոչ ոք մտածեր է ուղեւորները ազատելու։ Նաւապետն ալ նշանացի օգնութիւն չէ ուզեր. եթէ այդպէս ընէր, ազատարարներու կայանէն պիտի տեսնուէր, վասնզի չատ հեռու չէր։ Նաւապետը ասկէ առաջ ազատարարի «տուպա»ներուն վրայ կը ծաղայէր, սակայն իրրեւ անկարող ճամբուած էր. չատոյ Մախսուսէի մօտակայ նաւահանգիստները երթեւեկող չոգենաւի մը մէջ պատահի երթեւեկող չոգենաւի մը մէջ պատահի հեռուէն չոգենաւ մը ու նաւապետին ալ անճարակ ըլլալը պատճառ եղած են քառասուն հոգիի խեղդուելուն։

ԵՕԹԱՆԱՍՈՒՆՆՈՑ «ՀՕՎԱՐՏ»

ՄԸ.— Սալիհ Ուստա, եօթանասուն տարեկան, ճերմակ մօրուքով և արեհատով մուգի տուի պատրաստող, անցեալ գիշեր գլուխը տաքցուց Բերա յի գինետուներէն մէկուն մէջ։ Երբ տասարդութիւնը միաքը խնկաս. յիշեց «Դատէն գրեմաք, էլեն սարմագ հուվարտայա բեզ չան պըր» երգը և ձեռքովը կոթեց սեղանին վրայ դրուած դաւաթը. բայց ձեռքը ծանրացաւ վիրաւորուելուն. սկսաւ առատ արիւն հոսիլ. վերջապէս ոստիկանութեան գինիչ, որ հիւանդանոց տարաւ զայն։ Սալիհ Ուստա հիմա ուժասթափ եղած է, բաւական արիւն կորնցնելուն հետեւանքով։

ԳԱԻԱՌԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԱՐՄԻՐ ԱՆՑԱԳԻՐ.— Երուսաղէմէն Օսմ. Դործակալութեան ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցնէ թէ Պաղեստինի Իորայէլ ացկնակը մեծ ուշադրութեամբ կը հետեւին Թուրքիոյ Խոսմասկին դիմումներուն, կարմիր անիշագիներու ընդմանը համար։ Երուսաղէմի կառավարիչը նպաստաւոր կարծիք յայտներ է այդ չնդումին, որով կը յուսացուի թէ կառավարութիւնը չուեսով պիտի տայ Հրեաներուն նպաստաւոր որոշում մը։

ՊԱՇԱՐԱՒՈՏ.— Անտալեի գանգան կողմերը երեւան եկած պաճարանին դէմ տարի եղած միջոցները ձեռք առնելու համար նախապէս ղրկուած 32 անասնաբոյժներէն զատ, նորէն 16 անասնաբոյժներ և հօթը քննիչներ ղրկուած են։

ՁԱՒԸՐՃԱԼՂԻ երիտ կիներուն ու ընկերջը՝ Հաճի Մուսթաֆայի երկու կիներուն վրայէն վեց հարիւր ոսկիի արժողութեամբ գողցած զարդի ոսկիներ գտնուելով, Այդրնի գինուորական ատեանին յանձնուեր են։

ՀԵՒՈԳՐԱՊԱՆ ԹԵՒ.— Սեւերեկէն մինչեւ Վիրան Շէհր հեռագրական թել մը պիտի հաստատուի։

ԳԱՀԻՐԷի մէջ, վերջերս, էլ-Մուէյհես լրագրին աէրը՝ Շեյխ Սալէ Եուսուֆ սեղան մը ատեր է ի պատիւ վոխսմանին Իզղէլիի։ Ներկայ գտնուեր են նաև Եգիպտոսի նախարարապետը, կըրթական ու գիտական նախարարները և ուրիշ պաշտօնատարներ։ էլ-Ախպար լրագրէն այս լուրը հաղորդելով կ'ըսէ թէ էլ-Մուէյհես Խրտիմին պատասան վերաբերող լրագիր մըն է և թէ Խըսամին ալ այս միջոցիս Մէկքէ ուղեւորելու կը պատրաստուի, որով այդ հայկերոյթին տարբերը զարմանալի կ'ներեւայ։ էլ-Ախպար կը յարէ թէ Լորա Ռրոմըր եթէ դեռ Եգիպտոս գտնուած ըլար, նոյն ատենին ներկայ գտնուող Եգիպտոսի պետական պաշտօնեաները հետեւեալ օրը չէին կրնար իրենց պաշտօնատեղին երթալ։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

Սկիւտարի Թաղապետական 17րդ չրջանակին նախորդ նախագահ Սրիճ Խնաք պէյ և հաշուակալը ու արկղապետը ապօրէն ընթացքի մէջ գտնուած ըլլալով, կ'ըսեն թուրք լրագիրները, պետական Խորհուրդին առջեւ պիտի դատուին։

—Սրիճ անուն մարդ մը, անցեալ օր, իրրեւ հիւր գնաց Շիշլիի կողմը ծիսվաճառ պարսիկ Մէհմէտի խանութը։ Մէհմետ գործով մը վազած միջոցին, Սրիճ գրպանը լցուցեր և երկու հազար գրուշէ աւելի գրամ չորմնց, բայց ձերբակալուելուցս։

—Հալսոտապի գնդապետ Սոփիպէյն կ. Պոլիս վերադարձաւ։

—Բերա, Թիւնէլին գլուխը, առջի իրիկունը, հովանոցավաճառ Պետրոս Պէնվեանի խանութին մէջ գարիչի լամպարը չրջկէն հրդեհ ծագեցաւ։ Խանութին ու վրայի սենեակը այրեցան մէջը գտնուածներով։

—Տրապիզոնի Գիւղուէլերի Ջաղացքին մէջ սպանուած Ալիի և գաւակին սպանիչները ձերբակալուած են։

ՈՂՈՂՈՒԻՄԸ
ԱՏԱՆԱՅԻ ՄԷՋ

Ատանայի կուսակալը 3 Նոյեմ. քուակալով հետեւեալ հեռագիրը ուղղած է Ներիհ Դործոց Նախարարութեան.

«Զարմերը բոլորովին քաշուեցան։ Հողէ Թումբը, ինչպես երէկ հեռագրիս մէջ հաղորդած էի, ճեղքուեցաւ, որով իրիկունը, մինչեւ ուշ ատեն մասնաղէտ պաշտօնեաներու հետ այդ Թումբին ամէն կողմը քննեցի և զայն նորոգելու ձախքը դնահատեցի։ Այս Թումբը 2-2½ քիլոմէթր երկայնութիւնով և 1½ մեթր բարձրութիւնով բաւական մեծ է ու ամուր, որովհետեւ ամէն տարի ասլղատական յորդումի ժամանակ կ'արգիլէր ջուրը ողողել և երկաթուղիի գիծը կը պահպանէր։

Բայց այս անժամանակ և արտասովոր յորդումը Թումբը ճեղքած է 18 տեղերէ։ Մեր քննութեան արդիւնքով հակիրճաբ որ բացուած տեղերը չսեռով գոցելու համար քանի հազար ղ։ ծախք պէտք է և անհրաժեշտ է որ անմիջապէս պատճուի այս ծախքը ընելու և նորոգութեան սկսուի։ Գալով այս 20 հազարի կորգադրութեան, կուսակալութեան թաղապետութիւնը մէկ փարա իսկ ծախսելու կարողութիւն չունի։ Ամառարկոյս խառնուրդեան մը ձգած աւերակներուն վրայ մնացած թաղապետութիւններու համար - հասոյթի մը գոյութիւնը չկրնար երեւակայուիլ։ Սրգէն տրամաբանական ալ չէ որ այս ծախքը բեռցուի թաղապետութեան վրայ, ուսսի սահմանական է որ Հանրօգուտ Շինութիւններու նախարարութեան գիտնի, որպէս զի 3 հազար ոսկիի գումար մը յատկացնէ նորոգութիւններու համար։ Ուսսի հիմնական հիմա այս քսան հազար դրուշէն Հանրօգուտ շինութիւններու պէտքերէն անհրաժեշտ կամ արտասովոր ծախքերուն ի հարկին և հարկ ալ յատկացուելիք 3 հազար ոսկիի մէջ հաշուբերելու համար սկսիլ արուի չինութիւններու։ Կը խնդրեմ որ այս կէտը հաստատիւին գանէ և մինչեւ վաղը այս մասին հրամանի տրուի Հանրօգուտ Շինութիւններու նախարարութեան կողմէ։ Կարտահարներու հանգիստը ամէն կերպով ապահովուած է, ինչպես որ երէկ յայտնեցի, կազմուած յանձնաժողովը սկսած է վճռները նշանակել թաղէ թաղ։ Շրջականերէն առած հեռագիրներէս կը տեսնուի թէ անձի կորուստները ողողումի ասատկութեան համեմատութեամբ սչնչ են։ Բաղաքին մէջ միայն Մէհտիա անուն պարսկահպատակ մը և կառավարական պաշտօնեայ մը զոհ գացին։ Գարախոլուի մէջ կարեւոր կորուստ մը չկայ, միայն կառավարութեան չէնքը և ոստիկանութեան ախոռները վնաս կրած են։

Ատանա, 3 Նոյ.

Իչ-Իլի մուխթարքիւթիւնէ ստնըւած հեռագիրէ մը կը տեղեկանամ որ երկու օր անընդհատ տեղացող անձրեւէն Կէօք-Սու գետը անցած կիրակի գիշեր նորէն անսովոր կերպով չորած է. Սելէֆկէի կառավարական չէնքին մինչեւ Պոստուռմի չարկը չուր մտած է և միւնոյն ժամանակ Սելէֆկէ քաղաքին ու գիւղերուն գետնդերքի տուները ողողուած են։ Սելէֆկէի մէջ 6 տուն փլած է, 23ը փլելու մօտ է 15 տուն ալ չսեռով լեցուած է։ տուներու առարկաներու չատերու են։ մէջ բաւական կորուստ կայ քայց անձի կորուստ չկայ, քաղաքին մերդին մեկ ճարիսել պատը փլելու մօտ է և որպէսզի կարուստ մը չպատճառէ, տեղեկութիւն տրուելուս որ անմիջապէս վկայուի այդ պատը։

Ատանա, 3 Նոյ.

Կուսակալութեան պաշտօնեաներէն Բիթթէ է. որ փոխադրուելով դրկուած էր Իսլահիէ գայմագամութեան, քաղաքը դառնալու ատեն Միխոխ մօտ արտասովոր կերպով չորած ձիհանի մէջ իր գրասաղը ինկնալով խզուած է։

Ատանա, 3 Նոյ.

Այսօր Թարսուսի երկաթուղիի գիծին նորոգութիւնը լմնցաւ և չոգեկառքի երթեւեկը սկսաւ։

Դ. ՃԱՆՃԻԿԵԱՆ

21, Ամերիկեան խան, Կ. Պոլիս

Երկար տարիներէ ի վեր Թուրքիոյ և Ամերիկայի մէջ հաստատուած ճանճիկեան տունը, համբարդներու աւելի դիւրութիւն մը ընծայելու համար Պոլսոյ մէջ ճիւղ մը բացած է։ Այդպիսով մեծ կարողութիւն մը կ'ունենայ ամէն տեսակ գործ տալ և անոնց միջնէ ծանօթ հոգայնի խնդիրները արդարացնել համար կարգադրել։ Այդ պաշտօնը յանձնելու է տեղւոյն ժողովուրդին ընտրած մարմնոյ մը։ Ժողովուրդը չի կրնար հանդուրժել Հուգուպի դատարաններուն մէջ տարիներով տևական մեծ նպատակ գատաստան և երկու կողմին յանձնատուելուն ու ձանձրոյքի պատճառելուն։ Այդ տեղերը գործակալութեանց։ Այդ տեղերը գործակալութեանց չատերը չատ հակամէտ են իրարու հետ սիրով ու համաձայնութեամբ ապրելու, սակայն միջնեան այդ կապը միայն կրնայ պահպանուիլ կատարելապէս արդարատէր, գործունեայ պաշտօնեաներու անուանումովը։ Այդ կերպով հաստատութիւնը վստահ կրնայ ըլլալ թէ իր իրաւունքները պիտի պաշտպանուին։ Մեր ազնուատէր երկրագործներն ալ իրենց յուսացածէն տեղի յառաջդիմութեան ու կանոնաւորութեան կ'սպասանան։ Բնականաբար ժամանակին և վարչութեան փոխոխութիւնը ասպիճանաբար պիտի հոգայ այդ պէտքերը, սակայն ժողովուրդը անհամբերները կ'սպասէ Սահմանադրութեան արդիւնքները վայելելու։»

ԿՐՕՆԱԿԱՆ Ժողովը որ բաւական ատենէ ի վեր չէր գումարուած, երէկ առաջին անգամ ըլլալով վերարին գումարուեցաւ և ղաղեցաւ իր օրակարգին վրայ դիտուած 37 խնդիրներով, որոնցմէ գլխաւորներն են. 1. Ազգային Ժողովը գրով մը կը տեղեկացնէր մէջ մեծամասնութեամբ մերժուած է կրօնական Ժողովոյ երկրորդ հրաժարականը և կը հրաւիրէր զայն որ կրկին սատնձնէ իր պաշտօնը։ Ժողովը կարգաց այն պաշտօնագիրը և որոշեց մինչեւ Ս. Պատրիարք հօր պատնիջումները ամբողջական գործադրութիւնը, առժամաբար, վարել իր պաշտօնը եւ հակառակ պարագային գործել հրաժարիլ ապագային։ 2. Բերայի աւագերէց Տ. Մկրտիչ հայրը վախճանած ըլլալով, Ժողովը աւագերէց ընտրեց Տ. Ներսէս քահանայ Նալբանդեանը։ 3. Ժողովը իր յուլիս 14ի նիստին մէջ հետաքրքրով որ կարգալոյծ Յարութիւն սարկաւագ Կամամարակցը կը փափաքի կրկին սարկաւագ ըլլալ եւ թէ յիշեալը Էնկիւրիւի Ս. Աստուածածնի վանքին վրայ ձեռնադրուած էր ժամանակին, որոշած էր զայն նորէն վանքը դրկել ապաշխարելու, 3 տարի պայմանաժամով։ Ժողովը իմանալով որ նոյն կարգադրչի սարկաւագը փախանակ անասելու կրօն. Ժողովի որոշման, եկեղեցականի տարազով դասաւ գացած է առանց հրամանի, որոշեց ծանուցանել Ժողովուրդին թէ յիշեալը կարգալոյծ վիճակին մէջ կը մնայ, ուսսի պէտք չէ զայն իբր սարկաւագ ընդունել, այլ իբր աշխարհական։ Այս առիթիւ Փոխանորդարանէ գրեր պիտի դրկուին մայրաքաղաքս բոլոր եկեղեցիները, հրաւիրելով կրօնականները որպէսզի առանց Պատրիարքարանի հրամանին ոեւէ գաւառ կամ արտասահման չի մեկնին։

ՍԻՒՐԹԱՑԻ Հայ հասարակութիւնը նոյեմբեր 3 թուականաւ հետեւեալը կը հեռագրէ Ազգ. Պատրիարքարան. «Զինւորագրութեան քննութեանց ժամանակ տարիքները մարդամաքրի պաշտօնեաներ կողմէ աւելի գրուած և եկեղեցւոյ տրամադրութիւններէն 2ին 10 տարի աւելի ցոյց արուած ըլլալը հասկցած է։ Մարդամաքրի տրամադրութեանց համաձայն վկայուորնախաւորներէն տարիքի սրբագրութեան խնդիրը նահապետութեան առնձնիդ կը խնդրեն։»

ՊՕՂԱՍԶԱՆԱՆԵՆ (Եօզղատ) Նոյեմբեր 3 թուականաւ կը հեռագրեն Ազգ. Պատրիարքարան թէ մարդահամարի տրամադրութիւններուն մէջ թեւրութիւնները չափազանց են, որոնց ուղղութեան չառնուելը պատճառ կ'ըլլայ նեհատակ նեհատելով կարգադրութիւն մը կը խնդրեն։ Դործակատար Դամէր էֆ. վին յանձնուեցաւ սոյն խնդրանքներուն նեհատմամբ ձեռնհաս պաշտօնատարին հետ քանակցութիւն կատարել։

ՊՈՍՏԻՒՄԲՈՒԼԻՆ վարչական ձիւղի դիւանապետ Բարեզէ էֆ. Թէլեան և յատկերական ճիւղի դիւանապետ Կարապետ էֆ. Խաչատուրեան, իրենց հաստատականները ղրկած են Ս. Պատրիարքարանը Հօր։ Պատրիարքը Հայրը յանձնարարեց Պատր. Փոխանորդ Ս. Հօր որ հրաւիրէ զանոնք և զրուցէ իրենց պարագան։

ՄԱԼԱԹԻՍԻՑ Ի մէջ Պօղոս ագա Սահակեան՝ իր եղբօրորդին ամուսնացուցած առեն, տարիներէն դիչերը տուներէն քիչ մը հեռու տեղ մը Դապար Յովհաննու անուն մէկու մը դիակը կը գտնուի։ Սատը վրայ Պօղոս ագային 18 տարեկան տղան ձերբակալուելով կը ծանաբարուի։ Քննութիւն կատարուելով հարցնիքի տան մէն գտնուող Մարկիրեան վրայ իրր թէ արիւնի հետքեր կը գտնուին և այս մասին լսչկան հետաքննութիւններ կատարուելու համար նոյն թաղի բնակիչները (քէչէ) կը ղրկուին Պոլսոյ առողջապահական տեսչութեան։ Բանտարկուած տղան ապատման համար դիմումներ եղած են Պատրիարքարան։

ՄԱՑՐԱՔԱՂԱՔԻՆ եկեղեցականներու կողմէ հրատարակուելիք Տաճար կրօնաթերթին համար հետզհետէ նոր նպաստաւորներ կ'ըլլանկոտանան զան 500 ֆր. գրկած է Նաև Գալատա էֆ. Կիւլզէնկեան, Մխրան էֆ. Մուրատեան և պրպիք 5 ոսկի, Յակոբ էֆ. Յակոբեան 5, Տիգրան էֆ. Թօքմէճեան 5 և Մաքսուտ էֆ. Յակոբեան 2 ոսկինոց ոսկի։

Ա. ԿՐՈՒՎԷԼԷ, Հ. ԱՐՔԱՆՊՈՒՐ ԵՒ ԸՆԿ
ԲԱՐԻՋ

ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՄԲ
ՋԵՌՈՒՑՈՒՄ. ՀՈՂՄԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆ. ՋՐՀԱՆՆԵՐ
ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

ՄԻԱԿ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՈՐՇԱԿԱԼ
ՄԻՐՋԱ ՇԱՀՆԱԶԱՐ
ԵԼԵԿՏՐԱՄԵՔԵՆԱԳԷՏ ՁԱՐՏԱՐԱԳԷՏ
Կիւմիւլճիւ-խան, Թ. 6, Կալաթա

Ա.ԶԳԱՑԻՆ ԺՈՂՈՎՈՑ նախորդ նիստը օրինական մեծամասնութիւն չգոյանալուն պատճառաւ ամսուկ անցած ըլլալով, Մայր Դիւանս յատկապէս կը խնդրէ որ հաճիք անպատճառ ներկայ գտնուիլ յաջորիկայ Դ. նիստին որ պիտի գումարուի այս Ուրբաթ, 6 Նոյեմբեր, ժամը ճիշտ 7½ին, Դալաթիոյ Մարմրգարանը։ Օրակարգի խնդիրներուն կարեւորութիւնը յուսալ կուսայ մեզ որ պիտի փութաք Ձեր ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու։

Մնամ յարգանօք
Ազգային Ժողովոյ Աւետարան
ՏՈՔԹ. ՏԻԳՐԱՆ ԱՁԷՄԵԱՆ

ՕՐԱԿԱՐԳ.— Ամբողջացում նորընտիր Բաղաքական Ժողովոյ։ 2.—Հոգեւոր ժառանգութեան (Շարունակութիւն վիճաբանութեան)։ 3.— Տեղեկագիր Վարչական Մասնախումբի՝ ի մասին Աղքատասպ խնդրոյն։ 4.— Ելմացոյց Կեդր. Սքնաուկի՝ յարակից տեղեկագրերով։ 5.— Տեղեկագիր Երուսաղէմի Հայկազուն Քրիստոնէ Հասարակութեան (Շարունակութիւն վիճաբանութեան)։ 6.—Տեղեկագիր Աստնապետաց Դիւանին՝ Թրքահպատ բաղձանքները Ս. Հայրապետին ներկայացող գրի մասին։ 7.—Տեղեկագիր նոյն Դիւանին՝ Օսմ. Սարդրգարանին մատուցանելի Ցիշատագրի մասին։ 8.—Ազգ. Կեդր. Վարժարանի խնդիր։

Աստեղապիր
Վ.Ա.ՀԱՆ ԹՐԻՒՆԱՆ

Ա.ԶԳԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ.— Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ պրն Տիկին Հռիփսիմէ Գ. Հարիւնց է յիշատակ իր հանգուցեալ ամուսնոյն Գաբրիել էֆ. Հարիւնցի ըստ իր բարի կամքարութեան բարեհաճած է նուիրել Հիւանդանոցիս 10 օսմ. ոսկի անոր անուան տաբեդարձին առթիւ։

—Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Սպիտան էֆ. Թորլաեան՝ իր որդւոյն Լեւոն էֆ. Թորլաեանի ընդ Օր. Սրմինէ Մ. Սերվեանի ամուսնութեան առթիւ բարեհաճած է նուիրել Հիւանդանոցիս 20 օսմ. ոսկի։

—Նոյնպէս Տէր և Տիկին Յարութիւն էֆ. Ասլանեան բարեհաճած են նուիրել 10 օսմ. ոսկի փոխան ծաղկեպսակի վասն յուշարկաւորութեան հանգուցեալ Տիկին Ռոզիկ Ս. Մոմճեանի։

(Կնիք)

Հեռագրական Բաժին

ՊԵԼԿՐԱՏ, Նոյ. 16.—Մ. Մելվօլ նովիչ վերադարձաւ իր ուղեւորութենէն և յայտնեց թէ Եւրոպայի մայրաքաղաքներու մէջ իր ունեցած անասկութիւններէն գոհ մնացած է։ Պալքանեան դիւանագիտութեան մը հանճարը կամավորներ կազմել նոր մահասիրաթեղուս հանճարեղ մարդ մը ըլլալը։ Ամէն տեղ ընդունելութիւն գտած է։ Ամերիկայի մէջ ալ ամէն կողմ ընդունելութիւն գտած է։ Ամերիկայի մէջ ալ ամէն կողմ ընդունելութիւն գտած է։

ԲԱՐԻՋ, 16.— Հռոմի օսմ. դեսպան Հագդը պէյ Ֆրանսիէի թղթակցին հետ ունեցած հարցութեան մը ընթացքով յայտարարեց թէ Բ. Դուռը պիտի պնդէ որ Կրետէի վիճակը վերջնականապէս կարգադրուի։ Իրաց արդի վիճակը չատ վտանգաւոր է և չի կրնար գոհացնել։ Շարունակական անհամաձայնութիւններու և վէճերու պատճառ կուսայ։ Ցեսոյ Ցունաստանի վրայ խօսելով դեսպանն ըսաւ. «Կարծեմ թէ Հելլէնները սխալ ճամբու կը հետեւին և անհեռատեսական ազգասի մը կը դիմեն ամէն ինչ դոհելով բանակին ու նաւատորմին յաջողանքն։»

—Ցունաստանի մէջ մինչազգային հակակշռի ներքակայ արդի եկամուտներուն հրամայական ուժով պիտի կրգուի 85 միլիոն ֆր.ի նոր փոխառութիւնը։ Եկեւմտից նախարարն հատոյքի նոր ալբիւր մը գտած պիտի ըլլայ ալգրոյի մենաշնորհ ևս հաստատելով, որ պիտի յանձնուի օտար ընկերութեան մը։

—Մարգի փոխառութեան համար Մ. Բիչոնի և Մոլլա-Հաֆիզի պատուիրակ էլ-Մոքթիի միջեւ տեղի ունեցած բանակցութիւններն եղք չունեցան։ Ցամաս. կառավարութիւնը կը յայտնէ թէ էմիրին կողմէ եղած ասաջարկներն անընդունելի են։ Դահձերէն կը ծանուցանեն թէ Մոլլա-Հաֆիզ մատգիք է նոր պատուիրակ մը ղրկել աւելի հաշտարար առաջարկներ ներկայացնելու համար։

ՀՌՈՄ, 16.— Իտալիոյ ամէն կողմերը նպաստաւոր կերպով կը խօսուի Օսմ. Կորնրդարանին քացման գառնալուն վրայ։ Երկրին մէջ խմասուն բարենորոգութիւններ իրագործելու խոստումը, ինչպես նաև արտասահմանի հանդէպ բարեկարգութեան ու խաղաղութեան տարը մը հանդիսանալու յայտարարութիւնը սանմանադրական կառավարութեան մը ծրագրին լաւագոյն հիմերը կրնայ կազմել։

—Պելլինէն լուր կուսան թէ Ֆոսիճէ Ձայթքնկի իր խմբագրականին մէջ կ'ըսէ թէ Ցունաց—Թէքսինեան արիւնդոքին Պերլին այցելութիւնը այժ կուսայ այն կարծիքին թէ ասստրեւդերման դիմումը վերջնական և անխոտան հիմերու վրայ հաստատուած է աւելի քան երբեք։ Իրենց միջեւ գոյութիւն ունեցող բարեկամութեամբ, իրենց չահերուն նոյնութեամբ և վերջապէս իրենց դիմակցութեան գալնադրով սերտիւ միացած երկու կայսրութիւնները կը կազմեն այնպիսի ոյժ մը որ երբ պարտ գան մը պաշտպանելու կղզէ, ամենուին հաստատորէն մը չվտանգեն։ Սրեւելքի վերջին դէպքերուն մէջ կարելի եղաւ համոզում դայացնել թէ ինչ արժէք ունի այս ոյժը և ո՛րչափ գիրակիւ դեր ունի ան քաղաքական խնդրոյ մէջ։

ՊԷՏՔ Է ՇԱՀԻԼ
ԿԵԱՆՔԸ ՈՒ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ
ՆՈՒՐԳԱԼ
Ց. Գ. ՄՐՄՐԵԱՆԻ
ԳՈՐԾԵՐԷՆ

Ս. Ալիքեան, առանձնակ խմասասրական՝ Բ. տպագրութիւն՝ յաւելուած ու յարդարուած, գին 7½ դրուշ։

Բ. Թուրքաձայց հին վաճառականութիւնն, գ՛րծ առաջին ձեռքէ, գին 12½ դրուշ։

Գ. Սուլեր հին դեմքերու, վերջին դարերու պատմական լուսաբանութիւններ, գին 5 դրուշ։

Դ. 19րդ Դար եւ Յոլի. Պուլսացի Տէրոյեան. Հայ Պատմութիւն, գին 12½ դրուշ։

Ե. Հին orեր եւ Պուհս խաչատուր Միսաքեան. Պատմութիւն Հայ. գին 7½ դրուշ։

Կը ծախուին Կ. Պոլիս, Զաքարեան Գրատ՝ Պոլենց, Գրիգեհան, Ա.ղեհան գրատուներն ու մեծ ազգայնակ՝ հնդրնակին քով, նոյն գրատուներուն հասցեով ուղարկուելու դիմաց գրկով։ 10—10

ՄՈՒԹՏԱԿՆԵՐ
AU RENARD BLEU
Մ. ՀԱՅՐՄՕՂԼՈՒ
Բերա, Մեծ Փողոց, Բասած Բանճա խան, Թ. 3

ՆՈՐ ՀԱՍՈՒՆ ԸՆ
Առաջնակարգ մուշտակի քօեեր, վզնոցներ, ձեռնապաններ, մորթեր, մուշտակաւոր կրկնոցներ
Նորոյթներ
Ամենավերջին ձեւով պատրաստուած կարկիներ
ԱՐԺԷՆ ՏԵՍԱԿ
Պատուոս ու յարմար գրագ մարիքներ, նորոյթներ եւ մնասխոհարարիկ առնչի տեսակ մնջասիրներու համար ամենայարմար աշխատարան։
Խրատ գեղչուած գիներով
12—3

Ո՞րն է Նէօշաթէլի դիտարանին վերջին մրցման մէջ ցարդ առացուած բարձրագոյն թիւը շահող ժամացոյցը

Ո՞րն է Անատոլուի Օսմ. երկաթուղեաց պաշտօնական ժամացոյցը

Ո՞րն է իտալ. պետութեան երկաթուղեաց պաշտօնական ժամացոյցը

Ո՞րն է ռուսական երկաթուղեաց ժամացոյցը

Ո՞րն է յունական երկաթուղեաց ժամացոյցը

ՀԱՅԻԹ

ՔԱՂՈՒԱԾ
ՆԷՕՇԱԹԷԼԻ ԳԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ ՕՐՈՇՄԱՆԱԳՐԷՆ

ԳԵՏԱԿԱՆ ԹՈՐՉՈՒՐՔ
ՆԷՕՇԱԹԷԼԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՆԱՀԱՆԴԻՆ

Նկատողութեան առնելով 1905 Մայիս 23ի կանոնագիրը, որ կը վերաբերի նահանգային ստատիստական գրասենեակին մէջ քրտնաջան աշխատող քրտնաժէքներուն, եւ յոյս տալով թէ այս տեսակ քրտնաժէքներուն եւ իրենց տէրերուն միջեւ լուծումն տանող բարեացակամ միջնորդութիւնը չպակսիր:

Նկատողութեան առնելով նաեւ նահանգային գրասենեակին անօգնական դիրքը, որուն հետեւանքով 1908 տարւոյ մէջ քննութեան ենթարկուած քրտնաժէքներուն գոյացքին ցուցակները եւ վիճակագրութիւնները:

Լսելով նաեւ ճարտարարուեստի եւ երկրագործութեան բաժնի անօգնութեան մասին, որ կը վերաբերի նոյն քրտնաժէքներուն,

ԿԸ ՎՃԻՌ

կանոնագրին առիմանած մրցանակները առ կերպով բաժնել 1908ի յղացքին համար Ա. Գործարանատէրերու բաստպուած ցուցակներ գոյանի եւ նման յատկացեալ վեց հրահանգներ հաւար սերի ցուցակ:

	Թիւ գործարկուածներուն
Առ Պ. Գ. Ժ. Յակոբ-Ժաղօ և Ընկ. Գործարան Չինիթ ժամացոյցներու, ի Լօքլ	22,8
Ռօլ Պիւրէ, ի Լօքլ	22,5
Ռօլ Տիմիտրով, ի Շօ-սը-Ֆոն	22,2
Ռօլ Տ. Նարաէն, ի Լօքլ	19,1
Գործարան Լանժինի, ի Սէնթ-Լուիզ	14,2

Ի դիմաց Գետական Խորհրդոյ
Գիւանապետ՝ ԲԷՐՐԻՆ Նախագահ՝ ՏԻՒԹ. ԲԼԷԹՆԱՒԼ

Մուսա Ներկայացուցիչ Տեարք Գ. ՍԱՐԳԻՍՈՅ եւ Ընկերութիւն, Գաղէթ Դարու, Ճէշալ Պէյ խան, Թիւ 16

50—5

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

4 Նոյեմբեր, 1909

Օսմ. ջոնօլիսէ բացուէյցաւ.	Ղրշ.	402	3½
» » ամէնէն վար	»	402	3½
» » » բարձր	»	402	9½
» » գոցուէյցաւ	»	402	7
Երկաթուղի բացուէյցաւ	Ֆր.	248	87½
» ամէնէն վար	»	247	87½
» ամէնէն բարձր	»	249	35
» գոցուէյցաւ	»	248	37½
Օսմ. Պանքա	Լ.	0. 20	30
Շէրքէթի Խայրիյէ	»	»	39
» » Համիտիյէ	»	»	4 22½
Թրամվայ բաժնեթուղթ	»	»	8 45
» Ժուխանա	»	»	4 47½
» պարտաթուղթ	Ֆր.	492	
Անատօլուի երկթ. բժնթղթ.	»	513	
Պալիա Գարաայաշ	»	418	

ԸՆԹԱՑԻՔ ԴՐԱՄԱՅԻՆ

Պէշլիք	103 20
Մէթալիք	104
Մէհմէտիէ	108 09
» մանրադր	104 20
20 ֆրանքնոց	87 17
Անգլ. ոսկի	110 8
Բօլ. կիւրեթալ	90 10
20 մարքնոց	107 20
Ռուպլի	8 62

ԲԱՐԻՁԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

17 Նոյեմբեր 1909

Յրանսական ռանտ 3%	Գոց.	99.07
Օսմ. ջոնօլիսէ	Բաց.	93.55
» »	Գոց.	93.55
Երկաթուղի	»	219.50
Պանք Օթօման	»	732.—
Պալիա Գարաայաշ	»	424.—

ԹՈՂ ԿԱՐԴԱՆ

ԱՆԱՀՈՐԴ ՀՈՏԸ ՈՒ ՀԱՄԸ ԱՌՈՒՈՒԱԾ
ՄՕՐԻՒԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Huile de Foie de Morue Désodorée

Թէեւ չառեր Մօրիւի ձկան իւղին կազդուրիչ յատկութիւններէն օգտուիլ կ'ուզին, սակայն անոր անոյշ անախորժ հոտին ու հոսին գարեհով չեն կրնար գործածել. ուստի այժմ նոր մեթոտով մը իր բաղադրութիւնը առանց վնասելու, այդ ամբոխոյժ հոտը ու համը ջնջուած է, այնպէս որ ամէնէն փափուկ ստամոքսներն իսկ կրնան զայն մարսել:

Վճռական ըլլալու համար ամէն օր կընայ Գերատանիս մէջ փորձել:

Կեդրոնատեղին Պոլիս, Պահչէ-Գռան, Համիտէ սէվիլի դէմ Սիրկ Իհ-Թիճեան Գերատան եւ Գատ-գիւղ օղային կայարանի դէմ ՏՐԻՍ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ գերզօրէից վաճառատունը:

Պոլսոյ եւ գաւառներու ամէն հանրածանօթ գերատուներու մէջ կը գտնուի:

Պոլսոյ մէջ 100 տուճնոց չիկոր հինգ դրուշի կը ծախուին: 90—3

ՊԱՅՄԱՆԴ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի

Բաժնեգիրները վճարելի են բացարձակապէս կանխիկ: — Քաղաքացած բաժանորդագրութիւնը խոհոյն կը գադրեցնէ: — Դրամի ուղարկման լաւագոյն միջոցն է ՄԱՆԱՏ—ԲՕՍԹՐ: — Դրամի փոխարէն նամականիով ալ կ'ընդունուի 105 գ. ֆ նամականիովը 100 գ. ֆ հաշուով: — Դրամի ուղարկման ծախքերը բաժանորդագ կը պահանջին: — Թերթին պաշտօնական առաջադրին փոխարէն եղած վճարումները միայն օրինաւոր են: — Ամէն տեսակ անհատական կամ չունու վերաբերող նամուսնեցնելներ վճարումով են եւ առանձին կը ստացուին: Զրի են միայն հանրօգուտ հրատարակութիւնները:

DEUTSCHE BANK
ՏԷՕՅԷՆ ՊԱՆՔ
ՊԷՐԼԻՆ
Հիմնեալ 1870ին

Դրամագլուխ ամբողջովին վճարեալ	Մարք 200,000,000
Պահեստք ի վերջ 1908ի	103,699,000
Շահաբաժինք 1899էն 1903, 11%, 1904էն 1908 12%	

Մասնաճիւղք՝ Ֆրէմէն, Տրէզտէն, Ֆրանքֆօրդ, Համպուրկ, Լայպցիկ Միւնհէն, Լոնտոն, Նիւ-Եորք, Վիսպատ:
Մասնաճիւղ ի Կ. Պոլիս:
Գլխաւոր կեդրոն Կալոմպա, Վոյվոտա փողոց, 25–27, Սնատոլուի Երկաթուղիի ընկերութեան պաշտօնատունին մէջ (որ չնուանելու վրայ է):
Թոթօկալուածքին Պոլսոյ կողմը, եւ առժամեայ դրասենեակ Տէօյչէ Բէնկ, Պահճէհան Խան, Աչիր էֆ. Բիլիւհանէ փողոց:
Մնասուկը բաց պահի ըլլայ ժամը 9ուկէսէն 4, ուրբաթ օրերը 9ուկէսէն 1:
Տէօյչէ Պանքին Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղը կ'ընդունի ամէն տեսակ Պանքային գործողութիւններով. — Հաշուեմուծիներ կը բանայ: Ի տես կամ պայմանով վճարելի գուժարներ կ'ընդունի: Հաշուեմուծային փոխանակութիւն կ'ընէ եւ բաշխանութեան փոխարէն: — Թուղթեր կը վերցնէ: — Ներքին դասանոներու եւ արտասահմանի ամէն կարեւոր հրապարակներու վրայ չէք եւ փոխանակագիր կը գնէ ու կը վաճառէ: — Կուտայ վարկի նամականիներ, վճարման հրամանագիրներ, թէ՛ գրով եւ թէ հեռագրով, աշխարհի ամէն կարեւոր հրապարակներու վրայ: — Ամէն երկիրներու մէջ կը գանձէ մուրհակներ ու առ՝ ելիքներ: — Ապրանքներու ներածման համար վարկ կը բանայ առեւտրական թուղթերով: — Կ. Պոլսոյ եւ օտար Սեպհականներու մէջ արժեթուղթեր կը գնէ ու կը վաճառէ: — Արժեթուղթեր ի պահ կ'ընդունի:

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԶՈՒԼԱՐԱՆ
ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՏԱՌԵՐՈՒ
ԳՐԻԳՈՐ ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ
ՊԱՊԸ ԱԼԻ, ՃԸՂԱԼ ՕՂԼՈՒ ԵՕՓՈՒՇՈՒ, Կ. ՊՈԼԻՍ

Երեսուներինգ տարիներէ ի վեր հիմնուած այս Զուլարաքը վերջերս Եւրոպայէն կատարելագործուած նոր մեքենաներ բերած է եւ պատրաստ է, առաջուան պէս, Հայերէն, Թուրքերէն, Յրանսերէն, Ռուսերէն, Իտալերէն, Սպրայնցերէն, Պուլկարերէն եւ Հապհերէն տառեր ձուլել: Ձոյն տեսակ մասնաւորապէս Հայերէն տառերու: Զուլարանիս սեփականութիւնն է Ճանիկ Արամեանի փորագրած կաղապարները՝ Արամեան գեղեցիկ տառերու համար: Ձոյն տեսակ նոյնպէս եւ Թուրքերէնի, ինչպէս նաեւ մասնաւոր տառեր Արաբերէնի եւ Պարսկերէնի համար:
Տառերու բաղադրութեան եւ պատրաստութեան համար մեծ խնամք կը տարուի: Տոկունութիւնն ու գեղեցկութիւնը երաշխաւորուած:
Բացի տարիէ ի վեր Զուլարանս մասնաճիւղ մըն ալ Դամիրէի մէջ ունի, որ բացի Եգիպտոսէն՝ գործառնութեան մէջ է Թունուզի, Պարսկաստանի եւ Հնդկաստանի հետ:
Գաւառներէն յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին եւ կը կատարուին խնամքով:
Փափաքողներուն տառացուցակներ կը ղրկուին:

ԼԻՍՏ ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐ

☞ Բիչ օրէն նոյպարակ պիտի հրեն նաեւ բոլորովին նոր տեսակ կաղապարներու վրայ ձուլուած 16 փունջ թուրքերէն գեղեցիկ տառեր:
☞ Երկար տարիներէ ի վեր սոյն Զուլարանին պատասխանութեան մէջ գտնուող խայիղ աղա Ագթեհան (Պապա խայիկ) այլեւս սոյն հաստատութեան մէջ չի ծառայեր: 50—5

ՏՊԱԳՐԻՉՆԵՐՈՒՆ

Կ'ուզէք ՄԱՐԻՆՕՆԻ տպագրական մեքենաներ:
Կ'ուզէք Ժ. ԲԻՆԵԻ եւ ՈՐԴԻ ամէն ձեւուն գրեր, գիծեր, եւ զարդեր:
Կ'ուզէք Ե. ԼՕՐԻՅՕՈՒ մերը:
Կ'ուզէք ՄԼԵՐԿԵՆԹԱԼԵՐ ԼԻՆՕԹԱՅՐ ԸՆԿ.ԵԱՆ (ի Նիւ-Եորք) գիր ջարիու մեքենայ:
Կ'ուզէք ամէն տեսակ բուղթեր:
Դիմեցէք:
ԴՕՒՆԳԱՍ ԵԳԼԱՍԼՐ
Բիւշիւ Ապուս Հ.Ֆ. խան, Թ. 3, ՍՓԱՆՏՈՒԼ
Գաւառներու կ'ուղարկուին դիմողներուն տրամադրութեան ներքեւ, ըստքացիկ գին, եւայլն ցոյց տալով: 20—9

ՏՈՔԹ. Ա. ՈՒՆՃԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
Ականջի, Քիթի ու Կոկորդի
Հիւանդութեանց

Բարիզի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած լսելով՝ հիմնեց յարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած եղիւքարական նոր մեթոտ, տաք օդի, տիրաճնասրերի եւ ուրիշ նոյնպէս յիմնականով՝ հիմնական կերպով կը բուժէ խուլութիւնը, այրոնքի խժալը, գլխու հնցած ցաւերը, գլխու պռոյտը, վիրջապես ականջի, քիթի, կոկորդի, բերան ամէն տեսակ հիւանդութիւնները: Քիթի, երեսի վրայ եղած ածուխութիւնները, առանց վտանգի կը չոկէ ու գլխու ու վիզի վրայ ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ: Կոկորդի նշիկները (պատմիկը) կը հանէ առանց արիւնահեղութեան, իր մասնաւոր գործիքով: Կը գտնուի ամէն օր, մինչեւ երէց օր Պահչէ Գռան, Համիտէ Սիվիլի դէմ, Սիրկ Իհթիճեան դեղատունը, իսկ կիս օրէ վերջ Բերա, Շիտակ Ճամբան, Թոգսիմի Ցրանս. Հիւանդանոցին դէմ, թիւ 41 տունը: Հիւանդները օրեր իր տունը դիմագ առնի հիւանդները, իսկ վիճակալ տգեղատները միշտ ձրի կը դարմանէ: 50—20

ՊՕՆՕՑԻ ԶԵՂՋ
ԵՒ ԱՒԱՆԴԻ ՎՐԱՅ
ՓՈԽԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Մ. Նախիջեանի վաճառատանական պաշտօներ կը զեղչէ, նաեւ փոխառուելիք կ'ընէ գոհարեղէնի, ժանիքեայ թուրպի եւ այլ արժէքաւոր ապրանքներու վրայ:
Դիմել Կ. Պոլիս, Գամմաս խան Թիւ 20 դրասենեակը: 4—3

Banque Russe
POUR LE COMMERCE ETRANGER
ԱՐՏԱՔԻՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ Կ. ՊՈԼԻՍՈՅ

ԱՌԱՋԱՄԵԱՅ ԴՐԱՍԵՆԵԱԿԻՐ
Կալաթա, Վոյվոտա փողոց, Սպէր խան

ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԴՐԱՍԵՆԵԱԿԻՐ
Կալաթա, Վոյվոտա փողոց
Օսմանեան Կայս. Պանճխի դիմաց

ԴՐԱՍԵՆԵԱԿԻՐ Ի ՍՓԱՄՊՈԼ
Սուլթան Համամ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի Ս.ԲԵԹԵՐՄՊՈՒՐԿ
Հիմնուած 1871ին
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 30,000,000 ՐՈՒԲԼԻ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ
Ի Բարիզ, Լոնտոն, Ժընեւ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ Ի ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ
Աքէրման, Արթանկէլ, Աթթախան, Բաքու, Էկատէրինոսլաւ, Էլիզաւէթգրատ, Քէրսօն, Քիեվ, Քօլոֆ, Քրէմենչուկ, Մոսկուա, Նիժնի-Նովկորօտ, Նովոռոսիյսք, Նիժնի-Նովկորօտ, Օռէսա, Օմսք, Բէլմ, Բօլղօվա, Ռիկա, Սարատօֆ, Սիմֆերօպոլ, Տիումէն, Վէլիքի-Ուսթուգ, Վիաթքա, Վօլոգտա, Վօսկրէսենսք.

Պանքայի և Սակարանի ամէն տեսակ գործառնութիւններ կ'ընէ: Ապրանքի վրայ դրամ փոխ կուտայ: Ցանձն կ'առնէ ապրանքներ ձախել յանձնառուներէ:
Նպաստաւոր պայմաններով վարձու կուտայ Սեյֆեր դրամարկղեր, որոնք ամէն ապահովութիւն կ'ընծայեն:

ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ
ՇԱՏ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՏՈԿՈՍՈՎ

ՕՓԻԼ ՁԱՆԻԿ
Ա. ՔԷՕՍԷՒԵԱՆ, ՍԱՄՍՈՆ
Մամախ մեծ պատրաստին վրայ նոր կառուցուած Ուղեւորներու գանականութիւնը հրաշխատուած է:

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԻՇԽՈՒ ՏԱԲՐԻԶՈՒՆԵՂԷՆ
Ծանիմա Մայրիկէ հանդիպեցայ Թուեաղը. մերձակ Մահմուտ փաշա քէրիմէսի Եմինէ հանրակ վիմամեծիւնէ մահճակալներն թէէզիները իսկ զբնութեամբ մեծաւորէն Իւսկիւտարի Ալեմտաղ Զատէ մահալլէսեակ Թօփխանէլի Օղլու Տաստակերամէ քեօշկին քեօղէ իւէ սեօղմի պին իւչ եվէզ սօգանի իւթի վրաս սրագիրներ մասսա պու քէրերէ մեծրիզ օլուհան պիվը պաղ սիւքքիան վէ պիր սհաթ վէ պէշ պին սեգիվ եվէզ վրաս սիւքքիանըզին օլսուդը սրագիրներ գրկեցուած Թանդիմ դրկեցուած Թաստիմիրները իսկայէ կըլէյնն պիր գէմիա իսորիա մատճիպիճէ, ֆիւսուլիվը մահճիսմ պուլօնտուդնուհան սալիճիպզվիքը պիվը պաղ սիւքքիան էլնէվմ սեօղմի նամճամամ վէ սիրկէր իքնսինէն պիրի գահվէ սիւքքիանը վէ սիրկէրի նալպահա սիւքքիանը օլարագ իսիրմիսլ օլունմադան պու-ւունան էմվազ իւչ պիր սհոր վէ պէշ պին սեգիվ եվէզ զիհա պրաղիր պուն-ան մուգասեսիմ մէվզրի միւղայէսէյէ գօնուլդուգդ օսմանը սլճաճը եվէզ դրուշ հիասալըա, մաբիւզվիքը էմվազ վէ արնզի սլճիվը իւչ պին դրուշտա իսորվիքի էօհանէսինսէ գալվը իսէ ոէ, պաղը էսպապը դահուդիվեյէ մէգրիի պիր օհնա պիր կիւն ահան պիսմէքդրար միւղայէսէյնին իչնը Թարսնը պիչնէ սեգիվ պիր կիւն ահան պիսմէքդրար միւղայէսէյնին իչնը Թարսնը էվվէլնի պիչնէ դրուշտա իսորվիքի էօհանէսինսէ գալվը իսէ ոէ, պաղը էսպապը դահուդիվեյէ մէգրիի պիր օհնա